

Qarqaru Agarooshshe

Leveled

Sidaamu Afoo

Kuni irkisaanchu maxaafi 'USAID'inni afi'nonni woxu irkonni
'Save the Children'i, Rosu Ministerenna Wodiidi Daga
Dagoominna Manni Qoqqowu Mangiste Rosu Biiro mittimmate
sumiimmenni qixxaawe attamamino.

2009 M.D

The CC By license lets others distribute, adjust, and build upon this work, for free or commercially, as long as credit is given to the original creation. However, any changes from the original must be indicated.

For more info please refer: <https://creativecommons.org/licenses/>

Qarqaru Agarooshshe

Kifile 4

Lamala 2

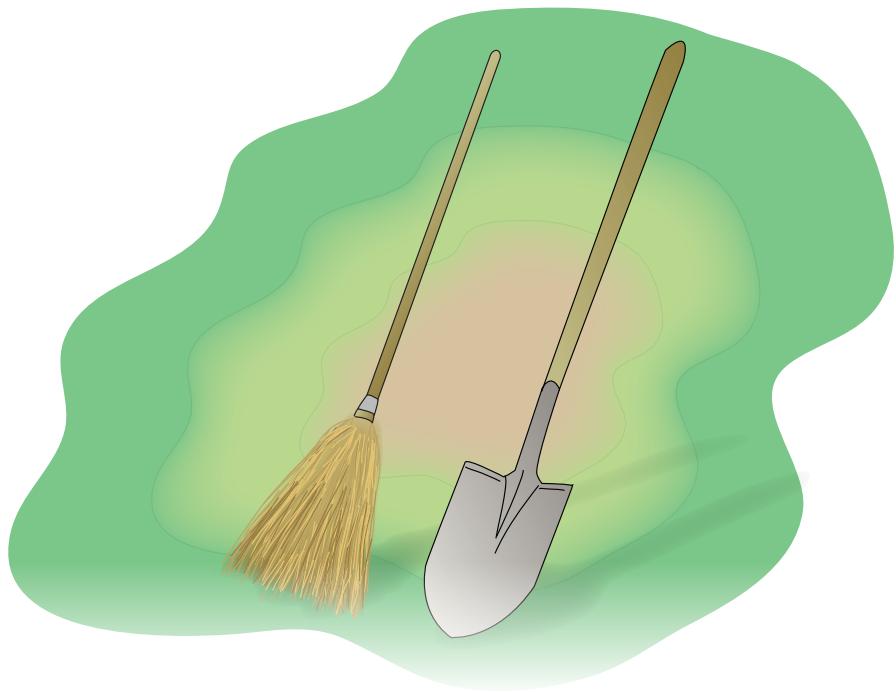
Qaagiishsha

Aante shiqqino niwaawe (dhagge) illachishshannohu nabbawate huwato aanaati. Niwaawete albaanninna gedensaanni noo xa'mo dawartannota xawisatenni niwaawete mereero shiimare taxxi yitanni nabbabbinore xaphi assidhanno gede kaayyo uyiyyensa. Rosaano niwaawe nabbawate albaanni konni albaanni affinore kultanno gede xa'matenni jawaachishshensa. Konni garinni rosaanonna niwaawe nabbawate hasatto kakkayissinihu gedensaanni niwaawe nabbawa hananfona. Rosaano irkissinanni baali, xa'muwa dawarate rosaano baala beeqqa assitanno gede jawaachishshensa. Uytanno dawarono haadhinanni taashshi'ri-tumo uyiyyensa.

Nabbawate Albiidi Xa'mo

Biddissa: Niwaawe nabbawakkira balaxxe tenne woriidi xa'mo dawarate wo'naali.

1. Qarqaru agarooshshe yaa mayyaate?
Hiittoonni?
2. Mine'nenna minu qooxeessa ay co'isanno?
Hiittoonni?
3. Nafara'nenna qacha'ne co'issine egentinoonni?
Hiittoonni?

Gafa Mite

Agarooshshu Mayimmanna Hasiishsha

Qarqaru agarooshshe yaa mannu hee'rannowa lawishshaho mine, nafaranna qacha co'ado asse amadate yaate. Wole doogonni, qarqaru co'imma hunara dandaanno ishine fiine huna, gamba assinefafise tuga, woy giira qarqaru agarooshsheeti yaate.

Minu co'imma mini giddo addi addi maddera afamanno ishine fee hoola la'annota ikkitanna nafaru

co'imma babbaxxinoha uwino ishine huna la'anno.
Qachu co'immano addi addiwa uwe sholino ishine
xinqine kayinsanni busha foole abbannokki gede assa
la'anno.

Qarqara co'immatenni amada addi addirira
hasiissannota ikkase wodancha danchate. Qarqaru
ishinaawa ayyare burquuqeessitaranna sagale
jarmetenni hadhaabbanno assitara dandiitanno.

Co'imma hoogatenni ayyaretenna sagalete
burquuqama kalaqanturo bisoho fayyimma
diheedhanno. Manchi beetti bisisiranna
mannimmasira fayyimmana keeraanchimma hoogiro
assi're loosi're lubbotenni hee'rate mitiimma tuncu
yitannosi. Togo yaa, dhiwammiro dhuku shiilannohura
kawa ka'a millinse mittoreno assine afa hoogate
gobbaanni yanniweelo lubbamme gantanni. Konni
daafira, aye woyiteno ikkiro hee'nanni qarqara
fiinenna keereensine co'immatenni amaxxa lowo
geeshsha hasiisannote yaate.

Gafa Lame

Minu Nafarunna Qachu Co'imma

Ayewano ikkiro mannu hee'ranno mine, nafaranna qacha afi'rino hura qooxeessasi burquuqisannorinni seekke agadha hasiissanno hajooti. Xaa yannara addi addi doogonni qarqara co'inse amaxxinanni gara rosu egennonni lowore afi'nanni hee'noonni. Fayyimatenni hee'rate qara coye ikkinori giddo umiidihi qarqaru agaroo shsheeti.

Qarqaraho yaano, meessi mine calla ikkikkinni minunna qachu qooxeessa ikkasi wodancha hasiissanno. Qoxeessaho co'imma agarate rosu egennonni qajeeltinori fayyimmate ogeeyye daga rosiissanni afantanno.

Hee'nanni mini giddo e'nanni fullannihuranna addi addire loosi'nannihura minu rahe rahe ishinaawara dandaanno. Lawishshaho, sabba woy buko kaxxinoonni lekkanni minira e'nanni daafira hakku mine ishinshanno. Qoleno, sagale qishi'nanni yannara shamuno mooluno addi addi ishini kalaqamasi dimorommannireeti.

Konne ikkino daafira mini giddo holgeno ikko boosaallo mule mule co'insanni ishinaawa hoola hasiissanno. Moola ishine fiine gamba assine gate addi addi mu'rora ha'rishsha assine horoonsi'ra dandiinanni. Bukonna qiissa'nete mine yanna yannantenni giggishinanni fiine hunu hoongiro intanninna anganniri aana uwe fayyimmate qarra kalaqanno. Shama ishine sammi yine agurriro shole bowanye abbanohura fiine

mooshshanna gate harishsha ikkara tuga woy bale
ume waama woyyitanno.

Mini giddoyidi co'imma agarrinte gede mini
gobbayidono woy nafara babbaxxino dani ishininni
bushaawannokki gede agara hasiissanno. Nafaru
mannu, saada, woy ayyare abbite tuggannorinni kae
ishinaawara dandaanno. Nafaraho yinannihu minu
qoxeessanna hoowete danni geeshsha hala'ladunni
hanqafannoho. Minu qooxeessira baattotenni mu're
fulannorino qooxeessa dubbisara dandaanno daafira
fayyimmate qarra kalaqqanno lubbuwa kalaqantara
dandiitanno.

Mannunni, saadatenni, ayyaratenninna baattotenni
mu're fulannorinni kalaqamanno ishine yanna
yannatenni fiinenna xinqine hunnanni nafaru
co'imma agara hasiissanno. Sholaasinu, obbu,
daronna dargo aleenni xawinsi doogonni kalaqante
nafaru co'imma huntannoreeti. Kuri fine, xinqinenna
gamba assine giira, ka'a woyite bale umme hatte
balera tuga dancha ikkitanno. Baattotenni mu're

fullore hayisonna dargote gedeere goggonshe
ishinu ledo huna hoongiro hamasu gedeeri kalaqame
fayyimmate jaddo kalaqanno.

Wole qachu co'imma la'annota ikkite qachunni
sae ollaaho hee'ranno manni baalu mittimma
kalaqe qooxeessa co'isate hajo ikkitanno. Qachaho
mannunna saada qooxeessa ishinshara dandaanno.
Hakkiinni sairo, xeena gananno yannara kalaqamanno
lolahi babbaxxino dani ishine abbe mittowa duunara
dandaanno. Ha'nanni dooggano hasiissannokki
mu'ronni dubbitara dandiitanno.

Konni daafira, qachu manni mittimma kalaqe mitte
woy lame lamala giddo qachu qooxeessa baalanka
mitte hige co'isira hasiissanno. Saadanna oosicho
qokkannokki garinni ishinu bale umme woy qarra
kalaqqannokkita hende gamba assinoonni ishinira
giira qasa dancha coyeti. Qarqara dubbissannota
hasiissannokki mu'rono maxarre hoolanna qooxeessa
foorarsa qara agadhate dooggaati. Lolahu
doogosi ha'ranno gede gadawe umatenni ishinu
kuusamannokki gede assa dandiinanni.

Gafa Sase

Way Qooxeessi Co'imma

Way qooxeessi co'immare kayinsanni woyite bu'a,
daadanno way, balete wayinna kofattote way
aye woyteno egennanntinoreeti. Kuri addi addi
garinni ishinaabburo fayyimmatenna qarqaraho
lowo gawajjo abbitannoreeti. Korkaatuno, addi
addi hajora waa hasi'niro adhine horoonsi'nannihu
kurinni ikkinohuraati. Qoleno, kuri baalanka

mittowa afi'nannikki daafira doodhine injiinoha calla horoonsi'ra didandiinanni. Woleeteemmero dandaamannoha ikkeenna baambu waa calla horoonsi'noommero danchu baino.

Bu'a mittu darginni burqitanno daafira lowo geeshsha co'icha waa afi'nanni doogo danaati. Buicho qaqrinsara noo manni me'rettichotenni woy leemmichotennino ikko wolurinni cururreessa qase hinkii'lanno. Kaimunni burqitannohura, buicho co'ado agate horoonsi'nanni waa ikkasenni co'immase agarooshshe hasidhannote.

Bu'ate qooxeessi addi addi doogonni qorophotenni agarama hoogiro horoonsi'ranno manni fayyimma hawa gede ba'ara dandiitanno. Lawishshu gedera qooxo huuxunni qoqqombe waalcho worre horoonsi'ra hoongiro laluno moychuno kade hunaranna ishinshara dandaanno. Qoleno, aadi cururreessa haqqunni woy simmintotenni loonse siwiilu cururreessa qasa hoongiro giggilanno ishini ledora hinkiilamara dandaanno. Wolurino bu'ate qoxora

ishine abbara dandaannori qooxessa maxare foorarsa
hoogate.

Konni daafira, buete waa co'adimmasinni
horoonsi'rate babbaxititino qorowonna amadooshshe
assa hasiissanno. Qorowote lawishsha ikkannori
giddo mittu olluu manni ledo mittimmatenni
malame buichote qooxora huxxa huxxatenni seekke
agara hasiissanno. Qoleno, buicho noo qooxeessa
huxxu giddoydono gobbayidono yanna baala tunqe
maxarranniha ikkiro danchaho.

Hakkiinnino sae, fayyimmatenna giwirinnu ogeeyyera
amaalle buichote qooxeessa yannate egenno
horoonsi'ne seekki'ra hasiissanno. Konne assate
mangisteno ikko wole uurrinshuwa irko assitannohura
egamanna ku'la faayya ikkitanno. Lawishu gedera,
qooxeessa injaanno garinni umme simmintotenni
biddi assine siwiilu cururreessa qasiisi'ra mitte
doogooti. Hakku addi addirinni diigame ba"annokki
gede hasi'nirono agaraancho wodhine agarsiisi'ra
dandiinanni.

Agarooshshe assinara hasisannohu wolu dargi kofattote wayi qarqaraati. Kofattote waa agate horoonsi'nanniha ikkiro kofamme noo qooxeessa huxxiweelo agura eanno ishininni burquuqeessa ikkitanno. Ishinu eara dandaannohuno, qaaffanno kalaqama kakkaxxatenniitinha buubbanno kalaqama giddo uwatenniiti. Hakkiinni saeno, lolahu babbaxxino dani ishine reyitinorennal lubbote noore abbe eessara dandaanno.

Konni ka'iminni kofattote waa qorowotenni amande co'ado assine horoonsi'rate kuri aleenni xawinsire garunni gargadha hasiissanno. Lawishshu gedera, kofammete qooxora bushshu hoshoo shame eannokki gedenna saada kakkadde borcitannokki gede kaajjado huxxa huxxiniro danchaho. Xeena gananno yannara lolahu afire baala abbe eessannokki gede lolahu ha'rannota doogo darre wole raga ha'risate. Hattono, qooxeessaho marre uddanna hayishshi'ra dihasiissanno.

Wolu agarooshshe hasi'rannohu daadanno wayi qarqaraati. Daadanno wayi fafuwiinni kae fafowa ha'rannohura addi addirichinni burquuqamara dandaanno. Lawishshaho kayinsiro, saadanna moyichu tayse fulanno ikkiro, lolahu ishine bayi're eannoha ikkironna qooxeessaho shumate ofollinanniha ikkiro togo wayi co'imma ba'anno. Konne huxxinenna agaraancho worre agarrara didandiinanni.

Konnira, addi addi qorowo assine daadanno wayi qarqara agaranna amada hasiissanno. Saada giddoonti tayisse fultara kakkaddanni boo'reessitannokki gede gargara danchate. Miteekkite e'uro nafa boo'raawino wayi xalala geeshsha agarre hinkii'lanna gafe horoonsi'ra gara ikkitanno. Qoleno, lolahu abbe naqanno ishine wore aguranna aleenni uddanna hayishi'nanna woronni hinkii'la digaraho. Gamahonna qooxeessahono shumate ofolla horontanni dihasiissanno.

Wolu dancha qorowonni amande horoonsi'ra hasiissanno hu balete waati. Balete waa babbaxxitino horora hosiisi'nanniha ikkirono addi addi doogonni burquuqamara dandaannota wodancha hasiissanno. Balete waa burquuqissannori giddo lolahu ea, ishinu uwanna qooxeessaho assinanniri karsiisame ea qara qarareeti. Hakkiinni sairono hinkii'late horoonsi'nanni udiinnichino co'imma afi'noha ikka hooga baletenni fulanno waa co'immasi hunannoreeti.

Balete wayira lolahunna cororu eannokki gede balete afi qooxo bachuurre naggi assa hasiissannota wodancha hasiissanno. Darote ishinino ikko addi addiri tattae giddora giggilannokkinna uwannokki gede balete afiira kaajjado tuana seekkine tua danchate. Balete qooxeessirano uddano hayishshi'nanni hakkonne xurino waano dunanna shuma shumaa'rano didanchise. Balete giddonni waa fushshi'nanni udiinnicho baalde woy goommma lawinoreenna kuri usurranni siiwo woy chinga yanna yannatenni co'isa hasiissanno.

Gafa Shoole

Adhinanni Qaafو

Qarqaru agaroo shshe assate deerri deerri senni addi addi qaafo adhinanni doogga heedhanno. Qara qara doogga feya, xinqa, gamba assanna huna woy giira ikkite hasaambe mittimmattenni woy bado badotenni qaafo adhinanni gari rosicho ikka hasiissanno.

Konne assinanni yannara, irko hasiissanno ha ikkiro olluu gashshooti ledo hasaambanni mangistetenna

mangiste ikkitinokki uurrinshanni addi addi gari kaa'lo afi'nara dandiinanni. Olluu olluu deerrinni fayyimmate hajo aana loossanno ogeeyye ledono kaajjado xaadooshshe kalaqi'nanni qarqaru agarooshshe agara qara coyeti.

Mini giddoonni co'imma agara qarqaru agarooshshi biso ikkinohura mini maate minensa garunni co'isi'ra noonsa. Boosaallono ikko holgiido, uullaydono ikko iimiido barru barrunkunni co'isate amuwunna seennu callu ikkikkinni labballuno beeqqa hasiissannonsa. Bado badotennino ikko mitteenni gamba yine woy halamme co'isa hasiissanno.

Boosaallu qarqara soodo soodotenni finanni ishine hunu hoongiro mini giddo dhibba abbitannonna tareessitanno raammo kalaqantanno. Tini raammono koro, hinshiiro, cuunca, gooxaamo, w.k.l ikkitara dandiitanno. Koro woy hinshiiru mannu biso ga'matenni xuuxe adhanno mundee saga'lannohura mitto qase wolunniwa maranno woyte hatte mundee saysanno. Hakkaa hige ussote dhibbi mittuwiinni

wolunniwa taraawanno doogo kalaqantu yaate.
Konnira, diphano arrishshote fushshinanni daallasa
kayinse giggishshatenni woroonni afamanno ishine
feya hasiisanno.

Minu qooxeessa, nafaranna qacha co'insanni
yannara addi addi mixo fushshi're bado badotenni
woy baalu mittimmatenni fulo loosara dandaanno.
Hatto assa hoongiro mittunna lamu kae assate
ayirranno daafira cee'ma kalaqanteenna qarqaru
co'imma ba'ara dandiitanno.

Taraawe baalanka daafara dandaanno dhibbi
ganshu, godowa gobbara qolannohu addi addi dhibbi,
shekkeere, tayifoydenna woleno kuri lawannoreeti.
Sholinori bowe sano qasanno ikkiro ganshu amadara
dandaanno. Shekkeere kooffiichoho kalaqamanno
shama darga kalaqantino biinnenni taraabbanno
dhibbaati. Godowa gobbara qolanno dhibbi addi
addi deerrinni fayyimmate mitiimma abbatenni sae
abalanno dhibbaati.

Xaphoomunni, qarqaru co'imma garunni agaranna kunino fayyimate lowo kaa'looshshe afi'rasi xawisate wo'naalloonni. Xawinsoonni garinnino, qarqaru agarooshsheeti yinannihu mininni kae qachu geeshsha amadame nooha ikkasi la'noommo. Konneno deerri deerrisinni agarate mittimmatenni halammeno ikko hasaambe bado badotenni agaranna qorowo assa dandiinannita la"ate wo'naalloommo.

Konne assa hoongiro addi addi garinni fayyimma hunanno dhibbi kalaqamasinna kunino mittuwiinni wolunniwa taraawanni lowo manna gawajjara dandaannota la'noommo. Konninni, egenno afi'ne umonke, maatenkenna ollaanke togoo mitiimmanni balanxe gargadhate dandiineemmo. Balaxe gargadhate ha'rinsho giddonni umihu, minu minunkunninna qachu qachunkunni konne affinokkire rosiisa dilaalankeeti. Qarqaru co'imma agaranturo dancha ayyare foolaatenninna bisu fayyimma afi'rate dandiinanni.

Nabbawate gedensiidi xa'mo

Biddissa: Aante noo xa'mo niwaawete hedo garinni dawari.

1. Tini dhagge marichire kultannote?
2. Qarqaru co'imma hunara dandaannori maatinna maati?
3. Qarqaru agarooshshe assate adhinanni qaafo giddo sase xawisi.
4. Qachi'ne manni qarqaru agarooshshe assa hoogiro ati maa assaa?

